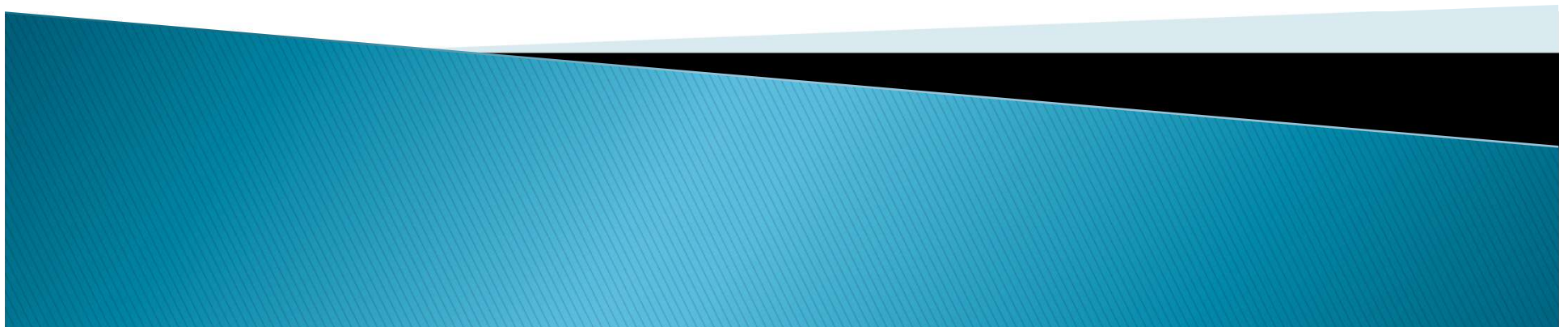

AMAP

Associació de Municipis
i Entitats per l'Aigua Pública

Remunicipalitzacions i recuperació de la gestió de l'aigua

Què és la remunicipalització?

- ▶ No buscar-li coherència tècnica, jurídica o econòmica. És un concepte polític que sorgeix en un moment en el qual es comencen a veure les conseqüències del procés profund de desregulació i intensa privatització de serveis públics per la potenciació política de la col·laboració públic – privada
- ▶ Remunicipalitzar es refereix als serveis que presten els municipis. Recuperar el seu control per a la seva gestió democràtica, més enllà de valoracions estrictament econòmiques
- ▶ Recuperar la capacitat dels ajuntaments de governar els serveis dels qual n'és titular.

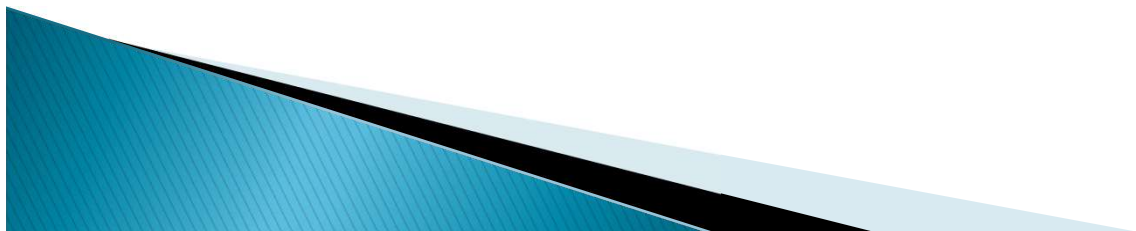
Què ens ha dut a tenir tants serveis amb gestió externalitzada?

- ▶ Inicis de la democràcia centrats en la recuperació i reordenació urbanístiques
- ▶ Ofensiva ideològica anys 80
- ▶ Dificultat objectiva de comparar gestió pública i privada en termes d'eficiència
- ▶ Privatitzant s'obté finançament complementari
- ▶ S'allunya la problemàtica de la gestió laboral

Bases generals

- ▶ Normativa: LBRL, LRSAL, LCSP, ROAS, Llei de Pressupostos, etc
- ▶ Com sabrem si un servei es pot governar de manera pública a curt/mig termini?
- ▶ La informació és vital. No es pot governar el servei públic sense el coneixement
- ▶ Quins serveis són susceptibles de ser municipalitzats?

Elements de valoració: apriorismes ideològics més generals

- ▶ **Boomerang.** L'argument que mitjançant la gestió privada l'administració pot despreocupar-se de la gestió del servei és, bàsicament, un "boomerang" a llarg termini. Pèrdua del coneixement a llarg termini si no es destinen recursos municipals al control i fiscalització tècnica i econòmica del contracte de manera constant
- ▶ **Altres costos.** És cert que amb la gestió privada no sol ser tant necessari disposar de capacitat d'inversió o d'endeutament a curt termini per part de l'administració però, en aquest mateix tipus de gestió, sí que cal disposar de major capacitat de despesa corrent per dotar els serveis municipals dels mitjans humans i materials pel control i seguiment de la prestació del servei
- ▶ **Els costos els assumeix el ciutadà.** En alguns serveis municipals hi ha la possibilitat de disposar de finançament municipal a través dels cànon concessional, és a dir, encarint el preu que paguen els usuaris. En principi doncs, un dels avantatges de les privatitzacions és que l'empresa privada assumeix la inversió però a base de repercutir-la en el preu de l'usuari durant el temps de durada del contracte. L'amortització de les inversions s'ha de produir durant la vigència del contracte. És perd la capacitat de licitació pública de les inversions i per tant d'aprofitar els mecanismes d'ajust del preu en lliure concurrència al mercat, que permet abaratir el cost del servei públic.

Les formes de gestió indirecta

▶ Les d'abans:

- ▶ Concessió
- ▶ Gestió interessada
- ▶ Concert
- ▶ Societat d'economia mixta

▶ Les d'ara (LCSP)

- ▶ Contracte de concessió de serveis (articles 15, 284 i 285 de la Llei) amb obligada transmissió del risc operacional al contractista
- ▶ Contracte de serveis (articles 17 i 308-313 excepte el 312) que comportin prestacions directes a favor dels ciutadans que consisteix en la prestació d'un servei públic a través d'un privat que ho fa a canvi del preu de licitació del contracte, no assumint risc per l'explotació (no hi ha transferència del risc operacional)

Les formes de gestió directa

- ▶ **Entitat local:** organització de l'equip de treball dins de l'estructura municipal. Significa una modificació del catàleg de llocs de treball. Incrementa directament el capítol 1, descarregant el capítol 2
- ▶ **Organisme autònom.** Ens públic amb personalitat jurídica pròpia i autonomia de gestió. Es regeix pel dret administratiu. Les seves funcions són delegades del municipi.
- ▶ **Entitat pública empresarial local (EPEL).** És un organisme públic amb personalitat jurídica pròpia diferenciada, patrimoni, tresoreria pròpia i autonomia de gestió. Ha d'estar adscrita a un ens públic. Es regeix pel dret administratiu en la presa de decisions
- ▶ **Societat mercantil local,** el capital social de la qual sigui de titularitat pública. Es regeix pel dret mercantil.

Anàlisi econòmic

- ▶ Sobre el finançament del servei
- ▶ Sobre els costos de prestació del servei en cada model
- ▶ Sobre els mecanismes d'encariment de la gestió indirecta
- ▶ Sobre el càlcul de l'estalvi econòmic en la gestió directa

Els treballadors: una qüestió complexa

- ▶ L'article 44 de l'estatut dels treballadors (vinculat a la Directiva 2011/23/CE) que estableix que: “El canvi de titularitat d'una empresa, d'un centre de treball o d'una unitat productiva autònoma no extingirà per sí mateixa la relació laboral, restant el nou empresari subrogat en els drets i obligacions laborals i de Seguretat Social de l'anterior”
- ▶ Conveni del sector afectat
- ▶ Impediments a noves contractacions (Llei Pressupostos). Sentència del Tribunal Constitucional favorable al recurs d'inconstitucionalitat núm. 4710-2017 que anul·la les limitacions introduïdes a la Llei de Pressupostos de l'estat de l'any 2017.

La creació del servei públic

▶ Finalització del contracte

- Venciment del contracte: és la manera menys conflictiva i més viable per iniciar el canvi de forma de gestió. Cal comunicar, amb temps i forma, el fet de que no hi haurà cap pròrroga de contracte.
- Rescat del servei: es pot cancel·lar el contracte per interès públic. L'empresa però pot reclamar la indemnització per les inversions realitzades i els beneficis futurs no percebuts (danys i perjudicis).
- Mutu acord: es pot posar a sobre la taula quan no hi hagi cap altra causa de resolució imputable al contractista i sempre que per interès públic faci innecessària la permanència del contracte.
- Incoació d'un expedient sancionador i resolució. Aquesta possibilitat existeix sempre i quan l'empresa cometi faltes greus motiu de rescissió. Aleshores es procedeix a l'inici de l'expedient. Cal disposar d'informes que demostrin les faltes i cal tenir en compte que, segurament, s'entrarà en un plet amb l'empresa.

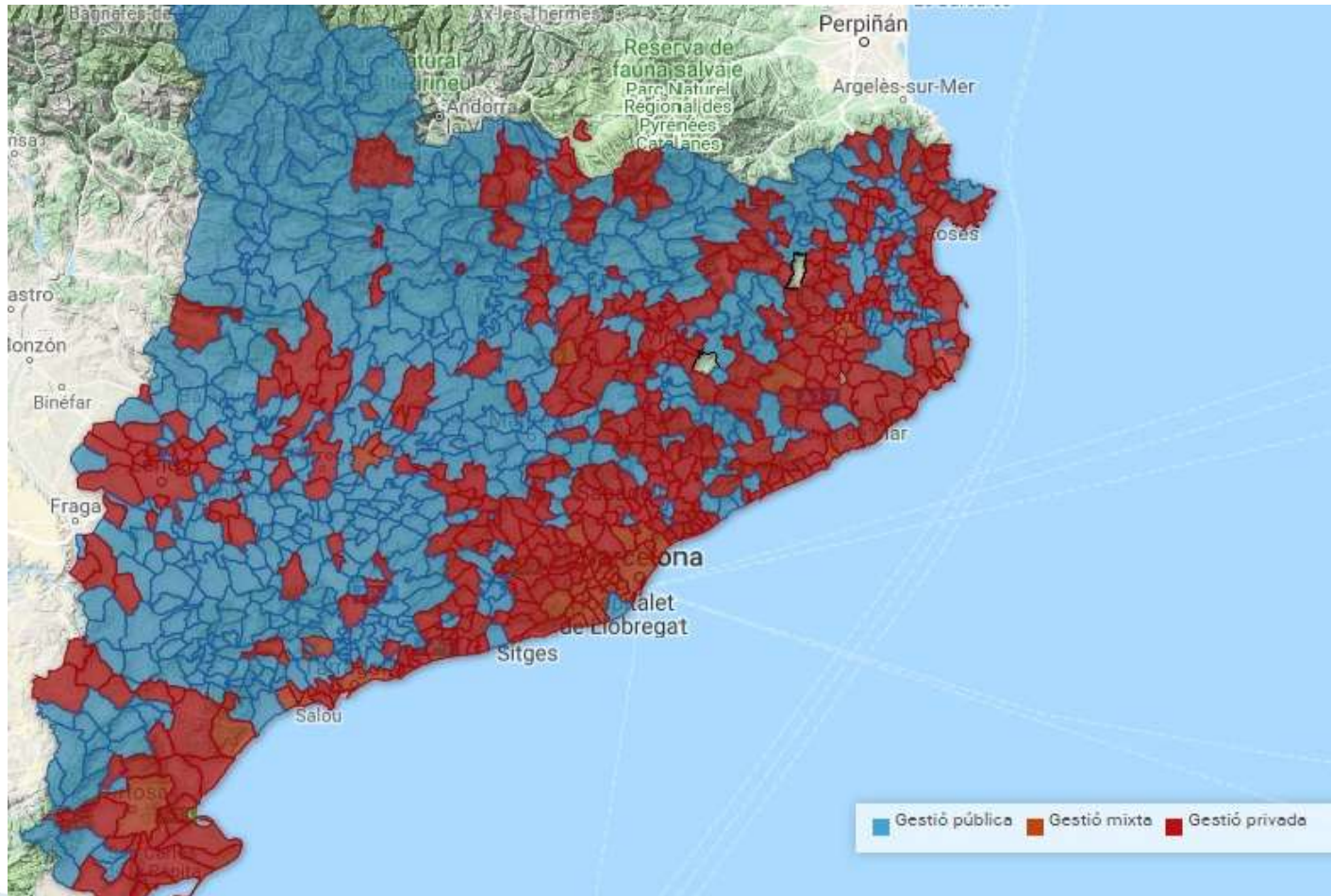

La creació del servei públic

- ▶ Estudi de viabilitat
- ▶ Encomana del servei (article 188.5 del Reglament d'Obres i Serveis dels ens locals de Catalunya) caldrà:
 - Instrucció de l'expedient i la tramitació del procediment de canvi de forma de gestió del servei (o de creació del nou servei, si s'escau)
 - Redactar una memòria justificativa
 - Projecte d'establiment del servei: Estudi econòmico-financer / Estudi tarifació / Estatut dels usuaris. Descriure les característiques del servei, la forma de gestió, les obres, béns i instal·lacions necessàries per la prestació, amb indicació de quines s'han de fer per part de la prestadora del servei, etc.
 - Reglament que estableixi el règim jurídic
- ▶ L'expedient s'ha de sotmetre a informació pública en el termini de 30 dies, amb anuncis al BOP i DOGC. Un cop el Ple hagi resolt les suggerències, acordarà l'establiment de la prestació directa del servei, el reglament i preveurà els efectes econòmic en el pressupost

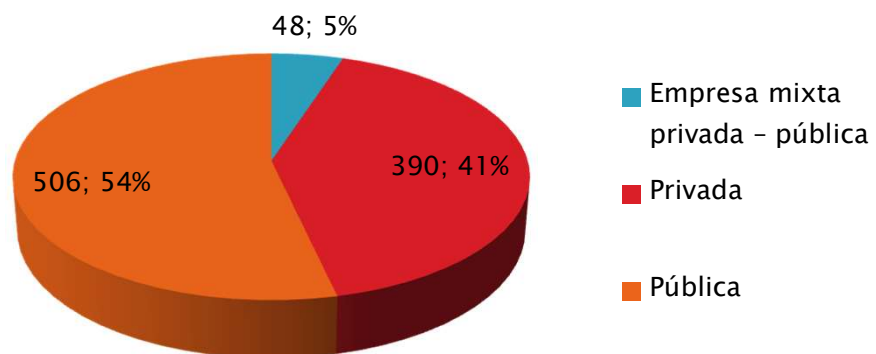
La gestió de l'aigua a Catalunya Com estem?

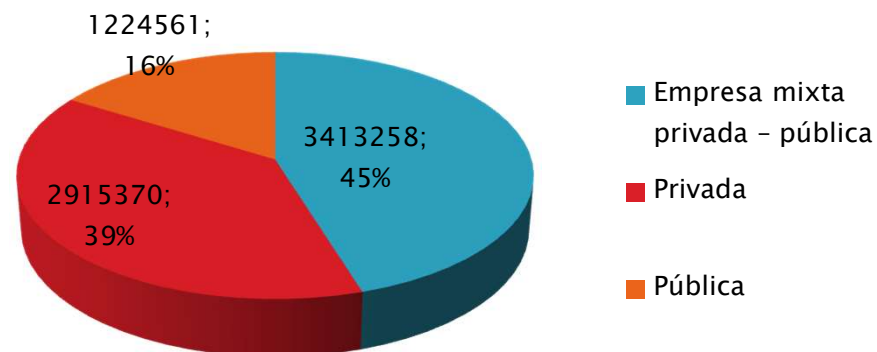
Font: Aigua és Vida

Dades gestió de l'aigua a Catalunya

Municipis

Habitants

La gestió pública de l'aigua a Catalunya

- ▶ Onada de municipalitzacions: punt d'inflexió
 - 82 concessions acaben entre 2016/2022
- ▶ L'aigua pública a Barcelona i l'AMB: en quin moment estem?
- ▶ Noves iniciatives: Consell Comarcal d'Osona, Girona–Empordà, Vallesos, Barcelona–AMB, etc.

Elements estratègics del canvi

1. Llarg termini

- anticipació a la gestió
- determinació
- constància

2. La gestió invisible

Consciència social i política (exemple: clavagueram)

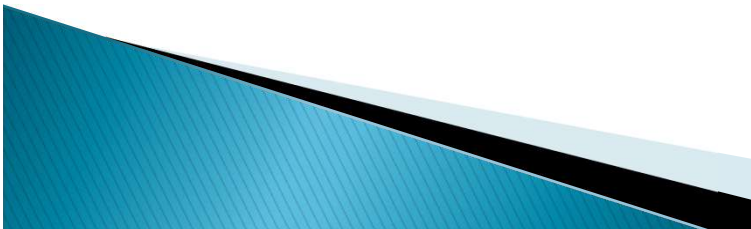

3. Una oposició molt dura. Sistemàtica de judicialització i pressió màxima dels operadors privats

- A tècnics i no només a polítics (Barcelona, etc)
- A processos “normalitzats” (Collbató, Arenys de Munt...)
- Per informes, estudis, etc
- Pressió política directa (carta consellers AMB)
- Guerra comunicativa

NOT GUILTY

4. Models de gestió pública

- Escala territorial / Massa crítica
- Jurídic, Econòmic, Gestió

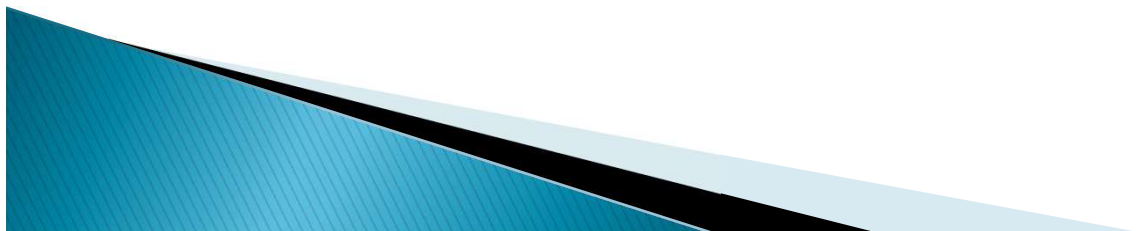

5. La participació popular i la democratització de la gestió

- Sostenibilitat
- Irreversibilitat
- Sentit del model
- Legitimació pública

**Observatoire
parisien de l'eau**

www.amap.cat

coordinació@amap.cat

Telf.: 937062001 662.445.499

▶ [@aiguapublica](https://twitter.com/aiguapublica)

▶ [@aiguapublica](https://www.instagram.com/aiguapublica)

▶ fb.me/aiguapublica